

Slovenski

PRIJATEL.

Izhaja enkrat v mesecu.

Velja 4 gold. 30 krajc. na leto.

Štev. 8. V Celovcu 15. avgusta 1876. XXV. tečaj.

Pridiga za XII. pobinkošno nedeljo.

(Marijno serce — naše pribežališče; gov. S. G.)

„Prihajajte k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi; in jaz vas okrepčam.“
Mat. 11, 28.

(Konec.)

3. Nabuhodonosor, kralj Babilonski, je Judovskega kralja Joakima v Jeruzalemu premagal, in odpeljal Jude v Babilonsko sužnost. Med mnogimi so bili posebno trije berhki in pobožni mladenči, ki božje postave niso hoteli prelomiti, ko je kralj bil zapovedal jim vživati svinščino in steber Nabuhodonosorove podobe moliti. Zato kralj razkačen, dá pobožne in nedolžne mladenče pometati v razbeljeno pečnico. „Pa angelj Gospodov se snide z Azarijem in tovarši njegovimi v pečnico, in izpelje plamen ognja iz peči, in je naredil sredino pečnice kakor pihljajoč veter rose; in ne dotakne se njih nikakor ogenj, ne razžalosti jih, in jim ni nadležen nič. Razlival se je plamen nad pečnico lakotov štirideset in devet; in je zgrabil in požgal Kaldeje, ki so bili blizu pečnice. Trije mladenči pa so enoustno hvalili, poveličevali in proslavljali Boga v pečnici.“

Kakor je ta ognjena pečnica bila za nedolžne mladenče le hladilo in rešilo smerti, tako je tudi Marijino prečisto serce pribežališče in zavetje vsem: Nedolžnikom. Mladeneč in deklica, ki sveto čistost ohraniti hoče, mora se skriti v serce Marijino, sicer ga ogenj hudobije požge in plamen po svetu segajoče nečistosti popači. Posebno nedolžnike, ki bi radi poštenej ostali in se zato veliko trudijo, milo vabi Marija: „Prihajajte k meni vsi, ki se trudite, in ste obteženi; in jaz vas okrepčam.“ Življenje svetnikov

božjih nam spričuje, da je Marijino prečisto serce varno pribežališče za vse nedolžne dušice. Sveti Stanislaj Kostka, čisti mladenec, je Marijo vedno ljubil in častil. Ko je slišal o Mariji govoriti, želel jo je še bolj ljubiti. Pred vsakim delom je zahajal pred podobo matere božje, jo prosil za blagoslov in za materno brambo. Sv. roženkranc in druge molitve v čast Materi Božji je pobožno opravljaj. Ko je pa slišal pevati *Salve regina*, — Češčena si Marija —, mu je serce gorelo žive ljubezni do Marije. V sercu Marije je prebival, zato ga požar razuzdanosti ognjusil ni. Sv. Filip Nerej je Marijo imenoval svoje veselje in sladkost. V njenem sercu nahajal je tolažbo in zavetje. Sv. Alojzi, angeljček božji na zemlji, se je zogibal posvetnega šuma in sladnosti zemeljske. Pri Mariji si išče pomoči; pri vsaki priložnosti pred Matere božje podobo kleči, k nji vzdiguje svoje nedolžne roke, in prosi naj ga ohrani čistega in nedolžnega. Marija ga usliši, odpre mu svoje serce, in kakor liljija bela razcvetel se je. Kdo bi prešteti in naštevati mogel vse trume božjih otrok, ki so v sercu Marijinem obvarovani biti gerdihi pregrehi in pogubljenja! — O nekem menihu Lenartu se bere, da je imel navado po dvestokrat vsak dan se Materi božji priporočevati, in ko je nasmertno zbolel, prikaže se mu zala kraljica, govoreča: Lenart, ali želiš že umreti in k meni in k mojemu Sinu priti? — Kdo si pa ti, kraljica? vpraša Lenart. — Jaz sem mati milosti božje, odgovori Marija; in ker si se mi tolikokrat priporočal, sem v tvoji smertni uri prišla po te, da te v nebesa sprevedim. Še tisti dan Lenart sladko zaspi, in se k svoji materi Mariji v nebesa poda.

Sklep.

Čujte kristjani prelubi, kako veselo je biti v sercu Marije. Tudi nas kliče Marija, naše pribežališče, govoreča: „Prihajajte k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi; jaz vas okrepčam.“ Danes se skrijmo v serce Marije za vselej, naj nas brani in tolaži, naj nas obvaruje večne pogube, naj bo tudi naša tolažnica v smertni uri naši! Starčeki, mladenči in deklice, vsi prihajajmo radi v serce Marijino in se mu danes zaobljubimo in presimo: O prečisto serce Marije daj, da te ljubim vedno bolj in bolj, daj, naj te ljubimo vekomaj! Amen.

Pridiga za XII. pobinkošno nedeljo.

(Usmiljenje — naša dolžnost; gov. P. A.)

„Neki popoten Samarijan pa je prišel do njega, in ko ga je videl, se mu je v serce smilil.“ Luk. 10, 33.

V v o d.

Od zibeli do groba je le nekaj stopinj; iz trenutkov je naše življenje. Prav tenka in lahko pokončavna je nit, na kateri visi naše življenje. Zamore se ta pajčevina v vsakem trenutji pretergati in zročiti naše umerljivo telo naročju črne zemlje. Neumerljiva duša pa prosta telesne ječe, hrepeni neprenehoma po svojem Stvarniku in Sodniku. Če tudi pa je naše življenje kratko, skoraj nič v primeri z neskončno večnostjo, vendar je dokaj spremenljivo. Oko, ki se veselo na vitez okoli ozira, toči mnogokrat v samoti solze; serce polno sladkega upanja se naenkrat spremeni in je z žalostmi in grenkostmi obloženo. Koliko jih je, ki so bili včeraj še visoki, imenitni in bogati, danes pa so revni v nadlogi in malokdo ali nihče se več ne zmeni, ali so še, ali niso več med živimi. Tu vidimo zopet zdihovati žalostnega bolnika v postelji, ki šteje trenutke, kedaj da pride zadnja ura, ktere se že tako rekoč veseli, da bi ga rešila terpljenja. Tamkaj na pokopališču pa vidimo na grobu svojega očeta zdihovati, jokati in tarnati zapuščeno siroto. Zopet drugod vidimo, kako se pravica zametuje in le nesramna krivica ima sedajne čase povsod prvo mesto. Pobožnost se zasramuje od vseh strani. Resnične so besede prerokove, ki pravi, „da težek jarem teži Adamove otroke od rojstva do groba.“ Vendar se lahko pomaga težko butaro olajšati, ako eden drugemu pomagamo, terpljenje in žalost prenašati. Pač lepa čednost keršanskega usmiljenja je, ako pritečemo svojemu bližnjemu v sili in nadlogi na pomoč! Posnemajmo vsmiljenega Samarijana, ktereга nam je že Jezus Kristus v izgled postavil. Ta prilika, ki nam jo je nebeški učenik izročil naj nas spodbuja, da bomo vsmiljenega serca. Danes bomo toraj s pomočjo sv. Duha premišljevali usmiljenje do nesrečnega bližnjega: in pravim: Usmiljenje nam je 1. že od natore prirojeno in drugič od keršanske vere zapovedano. Pripravite se!

Razlaga.

1. Človeku je že od rojstva prirojeno usmiljenje, in mu navadno ostane do groba. Če tudi je kateri človek neizrek-

ljivo hudoben, če je v vseh pregrehah prvi, vendar mu navadno nekoliko usmiljenja še ostane.

a) Druge čednosti imajo tako rekoč več sovražnikov, zato se tudi lažje zgubijo. Usmiljenje pa je nekaj natornega, zato pravi pobožni Job: „Usmiljenje je z menoj rastlo, prišlo je z menoj vred iz maternega naročja.“ Sleherni, kateri ni že popolnoma zadušil v sebi vseh keršanskih znamenj, naj samega sebe nekoliko premisli in spoznal bo, da je to gotova resnica. Otrok se joka, če vidi druge jokati. Naj bo mladenec še tako terdoserčen, vendar, ako vidi, da je vse krog njega žalostno, tudi njegovo srce otožno postane. Tudi mož v najboljših letih se ozre tje, kjer čuje žalostno kričanje in tarnanje, tudi njega se poprime neka notranja moč, rad pomaga nesrečniku. In če mu je pomagal, razširi se mu srce nekako v persih in veseli se, da je pomagal nesrečnemu. Ako stopimo k smertni postelji, vidimo, kako huda žeja terpinči bolnika, veden kašelj mu zapira dihanje, strašne bolečine ga lomijo po vseh udih, mertvaški pot mu polije čelo in blede lice, steklene postanejo mu oči in tiho ječanje mu umira na bledih ustnicah; vse to vidijo žalostni okoli stoječi. Smili se jim bolnik, radi bi mu pomagali, ko bi le mogli. In, ker družega več ne pomaga, pošiljajo vroče zdihljeje proti nebesom, da bi bolniku bile te težave v dušni in telesni prid. Strašno je slišati zvonove, ki na eno plat bijé naznanjajo, da je ogenj zopet enega naših soseslov v nesrečo pripravil. Srce polno usmiljenja nas opominja, da naj hitimo nesrečnemu na pomoč. Da je usmiljenje pri človeku res natorno, vidi se tudi iz tega, ako vidimo plakati ubogo mater na grobu svojega edinega otroka, tako se nehoté nas poloti neka otožnost, tako da bi plakali z nesrečno materjo. O kateremu se ne vderó solze, ko vidi, da nesejo pokopat mladega fanta ali zalo deklico? Bila sta edina tolažba starišev, njih up in veselje, ali zapustiti sta morala borni svet in preseliti se v deželo, ktera ne pozna konca ne kraja. — Ako pa se tudi najde kak neusmiljen človek, ki nima ne solz, ne sočutja za svojega bližnjega, tako se ga vse človeško društvo le rado izogiblje in nehoté sovraži. Studi se nam tisti, ki neusmiljeno ravna s svojimi dolžniki. So dnika, ki ne pozna milosti, nobeden ne ljubi, ampak po strani gleda ga slednji. Še celo takega naše srce terpeti ne more, ki tepe in muči neumno živino. Tacemu radi pravijo, ako ga tudi drugači ne poznamo: „Pač pravi neusmiljenec mora to biti, ker že nad nedolžno živino tako neusmiljenost kaže!“

b) Če pregledujemo zgodovino od začetka sveta, vedno nahajamo mnogo izgledov pravega usmiljenja. Ko je Abraham zvedel po angeljih, da bo Gospod pokončal Sodomo in Gomoro, hitro se mu je ljudstvo v srce smililo. Zato si je prizadeval, nesrečo od mesta odverniti. On pravi enemu izmed angeljev: „Ali hočeš pravične s hudobnimi pokončati? Glej, morebiti je petdeset pravičnih v mestu, ali ne boš zavoljo njih mestu prizanesel?“ Gospod mu odgovori:

„Ako je le petdeset pravičnih, hočem mestu prizanesti.“ Abraham poln usmiljenja do prebivalcev govori še dalje rekoč: „Glej Gospod, jaz prah in pepel sem se prederznil s tebo govoriti, morebiti jih je pet manj kot petdeset, ali boš zavoljo teh mesto pokončal?“ Gospod pa mu zopet odgovori: „Tudi, ako najdem petinštirideset pravičnih, hočem mestu prizanesti.“ Tako je prosil usmiljeni Abraham dalje milosti Gospoda, tako, da če bi bilo samo deset pravičnih, ter se je ločil potem od angeljev s terdim upanjem, da bo Sodomi in drugim mestom prizanešeno.

c) Da je neusmiljenje res velika pregreha in gerda hudobija, so že malikovalci in ajdje spoznali. To nam priča neka resnična prigodba starih časov. Na Gerškem je bil mladenec, ki je videl, da lovi ropna ptica goloba pa polju. Golobček v smertni nevarnosti beži in naravnost k mladenču prileti, da bi ga on obvaroval pred ropno tico. Mladeneč pa brez usmiljenja odpodi goloba, ktereга ropna tica vjame in razterga. Bil pa je mladenec zaradi neusmiljenja do nedolžne živalice zatožen „Areopagu“, najvišji sodnji v Atenah, ktera je mladenča brez usmiljenja obsodila k smrti. Zares ojstra kazen; pa sodnija je mislila, da je tak neusmiljen človek nevaren človeški družbi. O koliko kristjanov je, ki bi mogli z molitvijo in dobrimi deli pomagati tistim, ki se k njim zatekajo, pa jih vendar brez usmiljenja pozabijo! Tudi taki bodo zatoženi pred sodnijo Najvišega in bodo tudi oni brez vsmiljenja k večni smrti obsojeni.

2. Usmiljenje pa ni samo natorno, ampak je tudi v katoliški cerkvi zapovedano.

a) Ko je mili Jezus pripovedoval od usmiljenega Samarijana, imel je tudi namen, da bi nas k usmiljenju spodbudil. Učil nas je s to priliko, da je vsak človek naš bližnji, naj si bo prijatelj ali sovražnik, in da moramo vsakemu usmiljenje skazovati. Kar pa je Gospod druge učil, ravno to je tudi sam natanjko spolnjeval. V prelepem vencu vseh čednosti, ktere poveljujejo življenje božjega Sina, se prav lepo leskeče tudi njegovo usmiljenje; v sredi teme pregreh spačenega sveta je svetila Izraelcem in sveti tudi še zdaj nam vsem, kakor zvezda v temni noči. — V samotnem kraju, daleč od vasi, se je zbrala velika množica ljudi pri Jezusu, ter ga je verno poslušala njegove svete nauke razkladati. Bili so pa dolgo pri njem brez jedi; pa odkod živeža za toliko ljudi? Usmiljeni in dobrotljivi Jezus pravi: „Smili se mi množica, tri dni je že pri meni in nima kaj jesti, lačnih ne pustim od sebe, da ne omagajo na potu.“ In usmiljenje ga je sililo, da je storil čudež; nasitil je namreč, z nekterimi kruhi in ribami več tisoč ljudi. — Zopet lep izgled keršanskega usmiljenja nam je Jezus Kristus, ko je enkrat s svojimi učenci obstal na Oljski gori, od koder se je vidilo vse Jeruzalemsko mesto. Kristus je gledal lepi tempelj in se spomnil, da bode razdjano mesto in tempelj, in koliko da bodo morali prebivalci terpeti. Vse to ga je tako ganilo, da se je milo zjokal in rekel:

„Jeruzalem, Jeruzalem, ki moriš preroke in s kamenjem pobijaš tiste, kateri so k tebi poslani, kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor zbira koklja svoje piščeta pod peruti in ti nisi hotel!“ — Marija in Marta, sestre Lazarjevi, ste Jezusu naznanile: „Gospod, ktereга ljubiš je bolen.“ Ljubeznjivi Zveličar se napoti v Betanijo, kjer stanuje pobožna družina, toda Lazar je že v grobu počival. Jezus stopi k grobu: pogled na žalostne sestre in druge okolistoječe in zguba zvestega prijatelja obudi v njem bridkost in solze. Okoli-stoječi so rekli: „Joka se, glejte, kako ga je ljubil.“ In Jezus z vsegamogočnostjo svojo da žalostnim brata in prijatelja živega in zdravega.

b) Ravno ta duh pravega usmiljenja je navdajal tudi aposteljne. Oni so pričali usmiljenje z besedo in djanjem. Sveti Pavel piše: „Veselite se z veselimi in z žalostnimi žalujte.“ In na dalje ravno ta apostelj: „Kje je kdo med vami, ki nosi bolečine, s katerim tudi jaz ne terpim?“

c) In kaj bi iskal zgledov na okoli, kaj ni cerkev podoba cvetečega vrta, v katerem je žlahtno drevo usmiljenja globoko in terdo vkoreninjeno, katero še vedno rodi najlepši sad? Kolikor lepši se je razcvitala sv. cerkev, toliko bolj je skerbela in pospeševala dela usmiljenja. Zidala je hiše in samostane, v katerih se še dandanašnji mnogim nesrečnežem usmiljenje in tolažba skazuje. V resnici sv. katoliška cerkev je mati usmiljenja. Obilno nahajamo bolnišnic, usmiljeni bratje in sestre ondi strežejo nesrečnim bolnikom, iz ljubezni in iz usmiljenja so taki zapustili svet in se darovali Bogu. V daljnih krajih, po nevarnih pustinah hodijo misijonarji in pobožni služabniki sv. cerkve, ki se trudijo božjo besedo oznanovati nevernikom in revnim bratom. To pa delajo le iz usmiljenja, da bi tudi pri njih svetila luč sv. vere in da bi se ne pogubili. Dragi moji! tudi nam danes kliče Jezus po sv. evangelju v povesti od usmiljenega Samarijana: „Bodite usmiljeni eden drugemu!“

Glas cerkve je glas božji: „danes pa, ko slišite glas Gospodov, ne zakerknite svojih serc,“ opominja sv. pismo. Kaj bi bil svet, prašam, brez usmiljenja? O žalostna in peklenu enaka ostudnost bi se kadila na vesoljnem svetu!

Sklep.

Kakor jutranja rosa poživi cvetlico, tako poživi in okrepča usmiljenje nesrečnega. V težavah, stiskah in nadlogah si želimo usmiljenega človeka, da bi nam pomagal, bodimo tedaj tudi mi usmiljeni, da bomo usmiljenja vredni. O usmiljenje, prelepa čednost, ti hči nebeška, ti spremljaš terpina na njegovih trudapolnih potih v skušnjavah, ti ga varuješ, da ne omaga; tvoja pomoč vstavi solze in tolaži zdihovanje. Ti si tista dobrotnica, ki prihišiš naglo na pomoč; ti si tista, ki vlivaš v posodo revnega in bolnega močno

vino, da se okrepča in da blede lice zopet orudeči. Ti sprejemlješ popotnika pod svojo streho, in daješ stanovanje, živež in obleko vbogim sirotam. Zmotene, ki tavajo v pregrehah, vodiš na pravo pot poboljšanja, da se ne pogube. Umirajočemu brišeš mrtvaški pot v zadnjem boju in ga tolažiš v njegovih zadnjih zdihih. O usmiljenje ostani pri nas, ti pribežališče, ti lepota človeškega rodu, dokler ne izpijemo grenkega keliha do zadnje kaplje! Bodi pa tudi nam na pomoč pri sodnjem stolu pravičnega sodnika, da se bo z usmiljenim srcem spomnil na nas in nas storil srečne za vse večne čase! Amen.

Pridiga za XIII. pobinkošno nedeljo.

(Od dolžnost do duhovnov; gov. R. T.)

„Pojdite in skažite se duhovnom.“
Luk. 17, 14,

Vvod.

Jezus je skazal duhovnom stare zaveze toliko čast, da je gobove, predenj jih je očistil, poslal k njim, dasiravno duhovni k ozdravljanju njih gobove bolezni nič niso mogli pripomoči. Koliko čast in koliko spoštovanje zaslužijo tedaj še le mašniki nove zaveze, ki so po zakramentu sv. mašnikovega posvečevanja res zadobili moč, ozdravljovati še celo dušno gobo, in zadobili tudi druge še vse večje pravice in oblasti!? Kakošna pa je po mestih kakor tudi marsikterikrat na kmetih s to rečjo; kako se spoštujejo in čestijo duhovni dandanešni? Kedar ljudje presojujejo duhovne, ali jim ne zvrčajo naj manjše pomote in slabosti v naj večje hudobije? in ali ne spuščajo pri tem popolnoma v nemar zapoved keršanske ljubezni do bližnjega? Oh ljubi moji poslušavci! današnje sv. evangelje me res priganja opomniti vas na dolžnosti, ktere je Gospod Bog sam naložil vernim do svojih mašnikov. Da, ljubi moji! te svete dolžnosti bomo danes skupaj premišljevali z božjo pomočjo. Te svete dolžnosti spolnujemo, če mašnike 1. spoštujemo in 2. poslušamo.

O sveta Devica Marija, mati Kristusova! sprosi nam milost in blagoslov! — in sv. Duh razsveti nas! —

Razlaga.

1. Zakaj pa smo dolžni duhovne častiti in spoštovati?

a) Aleksander, s priimkom Veliki, je bil nevernik in eden naj imenitnejših kraljev, ki jih le koli nahajamo v zgodovini. Toda bil je tudi častilakomen, in je zapovedal, da so ga morali ljudje moliti kot kakega Boga in da so mu mogli podložniki skazovati božjo čast. Kralj Aleksander pride v Jeruzalem, tu mu naproti pride judovski veliki duhoven v vsem lesku svoje časti. Tedaj stopi ošabni kralj raz konja, se spusti na kolena pred velikega duhovna, in mu dovoli vse, karkoli je le želel. Zakaj pa je kralj to storil? Kaj da ga je k temu primoralo, je kralj Aleksander sam povedal svojemu ljubljencu Parmeniju. Rekel je: „Ni ne veliki duhoven, kteremu se vklanjam, temveč pravi Bog, kterega duhoven je on; le pravemu Bogu skazujem to čast.“ — Ravno taka, ljubi moji! je tudi z našimi duhovnimi. Naši duhovniki so namestniki Kristusovi, in ravno zato smo jim spoštovanje dolžni. „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje“, nam Kristus prav določno pove. Kristus je prvi pastir, duhovne pa je postavil, da so njegovi namestniki in služabniki. Kader kak cesar ali mogočen kralj pošlje kam svojega poslanca, povesod se poslancu čast skazuje zavoľjo njegovega kralja, in razžaljenje, ki se poslancu godi, kralj ravno tako zaraĳta, kakor bi se bilo njemu samemu prigodilo. Duhovni pa so poslanci Kristusovi. „Kakor je mene moj Oče poslal, tako tudi jaz vas pošljem. Pojdite po svem svetu!“ S temi besedami je razposlal Kristus svoje služabnike, svoje duhovne.

b) Kar namestniki in poslanci božji imajo duhovni tudi veliko moč. Vso moč, ki jo je prejel od svojega nebeškega Očeta, izročil je Zveličar svojim apstelnom in njih naslednikom; zatoraj je tudi moč duhovnov tako velika, da bo razvezano v nebesih vse, kar razvežejo na zemlji, in bo zavezano v nebesih vse, kar zavežejo na zemlji. O čudna taka moč! Bog se je tako rekoč samega sebe dal duhovnom v oblast; dan na dan stopi na njih besedo iz nebes doli na zemljo, in se skrije pod podobo kruha in vina pri sv. maši. Po svoji natori so mašniki sicer ljudje, kakor je vsak drugi človek, toda njih moč jih povzdiguje do visokosti, ktera je večja od vsake druge visokosti, tako velika, da se jim celo angelji približujejo le z boječnostjo in spoštovanjem. Zakaj tolike oblasti še celo angeljev nobeden nima. Šv. Frančišk Asisjan je marsikterikrat rekel, da, ko bi ob enem srečal duhovnega in angela, poprej bi pozdravil duhovnega in potlej še le angelja, ker je moč duhovnega vsa večja od moči angeljeve.

c) Mašniki so posebni božji ljubljenci. Zmed sto in tisuč drugih si jih je izvolil Bog, jih čudno vodil skoz brezštevilne nevarnosti, težave in britkosti dolgih šolskih let, jih oblił z obilnostjo svojega sv. Duha, svoje milosti in moči v zakramentu sv. mašnikovega posvečevanja, jih nato razposlal med verno čedo kot svoje namestnike, svoje poslance, jim pred drugim je odperl Bog zaklade svoje modrosti, jih vzel v svoje naj skrivnejše svete,

in na to postavil na svečnik za slehernega. Zakaj je pač storil Bog vse to, kot ravno zato, da jih ljudje spoštujejo?!

d) Duhovne moramo spoštovati, ker so naši naj večji dobrotniki. „Ali niste po duhovnih prestvarjeni v kristjane? Ali ne premisljete po njih sveti službi odpuščenja grehov, sprave z Bogom? Ali ne opravljajo duhovni daritve za vas? Ali vam ne delé telesa in kervi Kristusove? Kdo vas podučuje? Kdo lomi kruh besede božje vašim otrokom? Kdo vam oznanjuje božje kraljestvo? Kdo za vas moli? Kdo vam nebesa odpira? Ali vam ne skazujejo ravno mašniki vseh teh dobrot? Ali ne zaslužijo taki možje vašega spoštovanja, vašega počeščenja, vaše ljubezni?“ Vse te vprašanja vam zastavlja sv. Krizostom; sv. Pavel pa veli: „Tedaj naj nas ima in obraja vsak človek kot služabnike božje in delivce njegovih skrivnost!“

Pa, kdo bi verjel? Duhovni so namestniki Kristusovi, so poslanci božji, posebni ljubljenci božji, imajo neizrečeno veliko moč in oblast, in vam skazujejo naj večje dobrrote; in vendar nahajamo ljudi, ki duhovne grajajo, opravljajo, obrekujejo, njih naj čistejše namene napak obračajo, njih naj nedolžniše dela v hudo zvračajo, jih zasmehujejo, zaničujejo, povsod preganjajo, njim njih čast spodjedajo, veljavo spodkopavajo! Naj manjšo pomoto, ki jo nad enim ali drugim zapazijo, tako na dolgo in široko raztegujejo, da neznano hudobijo iz nje izkujejo, in kar le nad enim samim zagledajo, radi vsem drugim podtikujejo. In vendar bi imeli tudi zares nevrednega duhovna še zmerom spoštovati zavoljo njegovega stanu, ker je še zmerom namestnik Kristusov. Bog ga bo sodil in obsodil; tebi pa, o človek! ni dovoljeno, ga soditi in zaničevati. Cesar Konstantin je večkrat rekel: „Ko bi videl v kako zmoto zaiti kakega duhovnika ali kako drugo Bogu posvečeno osebo, nikakor bi ga ne razglaševal, marveč bi pritekel, da bi ga pokril s svojim kraljevim plajščem.“ — Drugim v zgled in svarilo je Bog že marsikterikrat očitno postrahoval zaničevalce duhovnov. Naj vam tukaj v misel vzamem le enega, ki mu je bilo ime Volter (Voltaire). Doživel je Volter že svoje 84. leto, in je prišel v Pariz, veliko mesto na Francozskem. Nekatere dni na to začne kri pluvati. In bolezen se le vedno hujša. Zdaj pokliče mašnika pred se. Poprej je bil sto in stokrat z besedo in pisanjem zasramoval sv. vero in mašnike černil in gerdo obrekoval. Hudobni starec se zdaj približuje večnosti, mašnika pa ni bilo k njemu; zakaj brezbožni Volterovi znanci so si vse prizadevali, da bi le vbraniли mašnika k njemu. Bolnik pa zdaj neznano zarujeve: „Zapuščen sem od Boga in ljudi!“ Neznano ga začne kerč zvijati, in ves obupen jame strašno divjati: Oko mu je vse divje še lesketalo, obličje vse zabledelo, ves život se mu trese, v neznani grozi se zvija, da je strah, se vsega razpraska in razterga in je svoje lastno blato, dokler grozovito ne sklene. Gorje

mu, kdor duhovnov ne spoštuje! Gorje pa tudi vsakemu, ki jih ne sluša! —

2. a) Sred svojih aposteljuov in učencev stojé je rekel Jezus: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. In z ravno to oblastjo, kakor je mene Oče poslal, pošiljam tudi vas. Pojdite po vsem svetu, in oznanujte vsaki stvari. Prišel sem ogenj prineset iz nebes, in kaj hočem drugega, kakor da gori.“ Ta ogenj je ogenj božje ljubezni, ogenj ljubezni, ktera odjemlje greh, in nas priganja k vsemu dobremu; je luč keršanske vere, luč in svitloba čistega, keršanskega življenja. Na dalje govori Kristus: „Kdor vas posluša, mene posluša; kdor vas zaničuje, mene zaničuje.“ Prav razločno veleva Jezus s tem aposteljnomo in škofom in mašnikom, ljudi podučevati, svariti in na pravi pot voditi. Prav lahko pa se iz tega tudi razvidi, da je ravno tako zavezan vsak kristjan, mašnike poslušati in vbogati.

b) Kakor svojega učenca in škofa Timoteja, ravno tako zaveže vse škofo in mašnike sv. apostelj Pavel v imenu Jezusovem rekoč: „Zapričam (zarotim te) pred Bogom in Jezusom Kristusom, kateri bo sodil žive in mrtve o svojem prihodu in svojem kraljestvu, oznanuj besedo, ne jenjaj, bodisi priložno ali nepriložno, prepričuj, prosí, svari z vsem potrpjenjem in ukom.“ Kako imenitno dolžnost navezuje s tem sv. Pavel mašnikom na serce! Bi pa mar ti, o kristjan! dolžen ne bil, poslušati duhovnov? Ne le, kedar ti s prižnice ali spovednice oznanujejo besedo božjo, ampak vselej jih slušaj, kaderkoli govorijo s teboj, bodisi priložno ali nepriložno. Kader vas duhoven svari in krega, kader vas k poboljšanju nagiba, kader vam kako napako očituje, se pohujšanju vstavlja, stori vse to v imenu Jezusovem, in spolnuje s tem le svojo dolžnost; to vsi dobro veste, zatoraj ga pa tudi poslušajte!

c) Ravno tako vam je tudi znano, da bo moral duhoven enkrat oostro rajtengo dajati od vsake mu izročene duše, od vsakega zmed vas. Nikar pa ne pozabite, ljubi moji! da je vse to za vas duhoven na se vzel, da za vaš časni in večni blagor ima duhoven tolikanj imenitno in težavno službo na svojih ramah. Ravno zato ste pa tudi zavezani njegove besede, njegove nauke in svarila vsigdar spošтовavno poslušati, in goreče spolnovati. Le pomislite, da bote morali pred otrim večnim sodnikom enkrat odgovor dajati tudi vi, ali ste radi in z veseljem poslušali svoje duhovne pastirje, ali ste jih vdani vbogali in jim veselje narejali. Kako strašna sodba pa čaka tistih, ki se svojim duhovnim pastirjem le posmehujejo, jih zaničujejo, jim zabavljajo ali jih preganjajo? Mozes je imel sestro, ki jej je bilo ime Marija. In ta je godernjala zoper Mozesu rekoč: „Kaj je Gospod Bog mar le samo Mozesu govoril ali ni govoril tudi z nami?“ Mozes je to potepušljivo prenesel. Gospod Bog pa je slišal to zabavljanje, in se potegnil za svojega služabnika. Na enkrat je Marija postala vsa gobova; in umerla bi bila, ko bi Mozes ne bil

za njo Boga prosil. Zavoljo Mozesa jej je Bog spet spregledal in odpustil in jej zdravje dal. Vendar se je morala sedem dni pokoriti odločena od ljudi. — Krog leta 1640. se je pripetila na neki fari blizu mesta Bisanc-a ta-le strašna prigodba, ktera tudi očitno spričuje, kako se Bog včasih potegne za svoje služabnike. Dva razuzdana fantalina sta že delj časa vsi fari pohujšanje dajala s svojim samopašnim življenjem. Fajmošter tistega kraja posvaré zavoljo tega njuna očeta. Nehvaležna očeta pa sta to skerbnemu dušnemu pastirju močno za zlo vzela, in eden je še celo tako prederzen bil, da ga je zavernil, in mu rekel, naj se le peča s svojim brevirjem ali duhovskimi molitevnimi bukvami, in naj se nikar ne vtikuje v zadeve drugih družin. Fajmošter zavernejo: „Jaz govorim z vami kot vaš dušni pastir, vi pa se ne menite z menoj kot kristjan. Varujte se, da vas Bog ne vdari ravno z vašim razuzdanim sinom, kteremu dajete potuho.“ — Mož pa, namesto da bi si bil k sercu vzel svarilo svojega pastirja, se je hvalil po fari, kako da se je fajmoštru odrezal, ter mu resnico povedal tako terdo, da se ne bo več podstopil, ga spet kdaj kaj posvariti. Bilo je ravno na saboto. In ker se je ta govorica že močno raznesla po fari, zdelo se je duhovnemu potrebno, drugi dan od tega nekoliko v misel vzeti, toda tako, da bi s tem noben pameten človek ne bil zamogel biti razžaljen. Toda ošabnega moža je to še le bolj ogrelo, ter gre, in se še hujši vsaja nad svojim duhovnim pastirjem, ter pravi, da se duhovni le radi po takem poti znašajo nad tistimi, kterim se ne upajo kaj reči iz oči v oči, da se pa on nič ne zmeni za vse to. — Razuzdana fantalina pa sta tisti celi dan po pivnici razsajala, in gospodu fajmoštru vkljub še večje razuzdanosti dopočenjala. Bogu pa je bilo zadosti. Tedaj sklene, ju vstaviti. Drugi dan se naredi huda ura. Razuzdanca hitita z dvema drugima fantičema v turn zvonit. Na enkrat pa tako strašno trešči, da jo vsi štirji strahoma proč potegnajo. Toda pri tej priči strela v drugič vdari, in pobije obedva razuzdanca in sicer tako čudno, da je bil vsakteri do dobrega prepričan, da je bila to očitna kazen božja. Strela namreč, ko je bila v turnu sem ter tje nekterikrati letela, zavila jo je zdaj za beguni, ki so po stopnicah doli hiteli, je prvemu prizanesla, drugega ubila, se tretjega ognila, in četertega umorila, tako da sta bila ravno razuzdanca mrtva, unema dvema pa ni nič bilo. Na to jo je strela v cerkev potegnila, in je vsekala v mater enega ubitih fantalinov, jo izmed vseh drugih dvignila in vergla v cerkveno steno, pa jo vendar k sreči ni poškodovala. V tej čudni prigodbi so vsi kmalo spoznali roko božjo, in očeta ubitih razuzdancev sta prišla s solznim očesom fajmoštra prosit odpuščenja.

d) Poslušati pa morate tudi na njih potrebe, ter zvesto odrajtovati svojim duhovnim pastirjem, kar jim gre. „Kdor altarju služi, naj od altarja živi,“ sv. pismo uči. Prideržanje zasluženega plačila je hudobija, ki v nebesa vpije za maščevanje.

Sklep.

Ljube duše! zvesto spolnujte dolžnosti, ki jih imate do duhovnov. Spoštujte svoje duhovne pastirje. Preimenitna služba jim je izročena. Božji namestniki so, in vaši naj večji dobrotniki na zemlji. Poslušajte jih, in zvesto vbogajte, kar vam naročajo. To je volja božja. — Trdno se duhovnov oklenite, in nikar ne potegnite s tistimi, ki duhovne zaničujejo. Če imajo besedo tudi še tako sladko; namenov gotovo nimajo čistih taki zaničevalci duhovnov, če bi se tudi na videz še tako poštene in pravične delali. Poprej ali pozneje bote to vsi spoznali. Bog daj, da bi se nikomur oči ne odperle še le tedaj, ko bi že prepozno bilo! Spoštujte in poslušajte tedaj svoje duhovne pastirje, saj bo to le vam samim v blagor in prid za dušo in telo; in tudi to, kar sem vam danes govoril, naj vam bo le v vaš prid rečeno! Amen.

Pridiga za angeljsko nedeljo.

(Angelji — naši čuvaji; gov. T. Z.)

„Povein vam, da njihovi angelji vedno gledajo obličje mojega Očeta, ki je v nebesih.“ Mat. 18, 10.

Vvod.

„Za Bogom častimo Marijo najprej:“ tako se glasi stara cerkvena pesem. S temi besedami je zaznamovana Marijina visoka čast; kažejo namreč te besede, da je povzdignjena Marija nad vse stvari. Po svoji natori so najimenitnejše stvari angelji in celo tem zapovedovalka je Marija Devica; zato jo le častimo za Bogom najprej; zato jo le kličemo v lavretanskih litanijah na pomoč, rekoč: „Kraljica angeljev, za nas Boga pros!“

Vseh čistih duhov, katerih god obhajamo danes, kraljica je tedaj ta, ki v tej cerkvi materi Božje na Brezijah milosti deli: Marija Devica; Marija pomagaj! Zanesljivo toraj upam, da se jej ne zamerimo danes, če premišljujemo o njih, ki jim je kraljica, namreč o angeljih: in sicer sosebno o teh, ki so nam odločeni v pomoč in ki jih imenujemo zato angelje varuhe.

Premislimo zato danes v počesčenje kraljice angeljev in v čast angeljev varuhov samih, kako zvesto čujejo angelji nad ljudmi:

1. Koj pri rojstvu in v prvih letih življenja,
2. po poti skozi življenje, in
3. ob smertni uri. Bodite pripravljeni!

Razlaga.

1. Angelji varuhi nas varujejo koj pri rojstvu in prvih letih življenja.

Koliko otrok bi poginilo novorojenih, ko bi jim ne bila ob strani neka čudna pomoč; tisti angelj varuh namreč, ki gleda vedno v nebesih očetovo obličje, kteremu je zapovedal Bog vse življenje od rojstva do smerti noč in dan čuti nad vsemi poti tega novorojenca.

Angelj varuh varuje tudi v prvih letih življenja, t. j. varuje otroke. Vsi vi veste, koliko nevarnost preti otroku v prvih letih, ko nima pravega uma in pameti prave — da! skoraj vsi otroci bi se morali pokončati bolj ali manj, ko bi jim ne bila na strani neka posebna moč t. j. angelj varuh. Tam bi poginil otrok v ognju, tu v vodi; tam se ranil z nožem, tu zadavil s kako kostjo, tam bi se v kako jamo pogreznil. Pa vse to se, kakor veste sami, prime-roma le redkokrat zgodi. In zakaj le redkokrat? Zato, ker varuje otroka angeljeva roka.

Pripeti pa se vendar le včasih, da pride otrok v tako nevarnost; saj ste slišali in brali že, da pade otrok s prav visocega okna v mestih na kamnita tla; včasih pride konjem pod noge, ki peljejo težek voz ali pa dojde po nesreči pod železničen vlak, — in otrok se ni ubil z okna, konji ga niso povozili, pri železnici pa so strahoma gledali ljudje, kje bodo poberali kosce za koscem, ko se odpelje vlak — ali glej čuda! brez vse škode dobé dete sredi tiru ležati. Tacih prigodeb, dragi moji! večkrat berete, ali jih slišite. Ni treba, da vas vprašam, kdo je obvaroval v tej smertni nevarnosti nedolžno dete; ker vse vas slišim odgovarjati: Obvaroval jih je detetov angelj varuh!

Kar življenje priča, to poterjuje sv. pismo. Poglejmo zato iz sv. pisma izgled. Žeje umira v puščavi Abrahamov sin, mali Izmael, pa kar na enkrat pokaže materi njegovi Hagari angelj potok, da se dete okreпча. — Tako varuje angelj varuh koj po rojstvu in v prvih letih življenja — in morebiti bi bila umerla ti in tudi jaz še otroka, ko ne bi bil nama na desni strani angelj varuh.

2. Angelji varuhi nas varujejo po poti skozi življenje.

Vsaki izmed nas vé, da ni na svetu nič koristnišega od pomoči ob pravem času ali vsaj dobrega sveta. Pa kje najdemo na zemlji ljudi, ki bi pomagati vselej mogli; ali nam dajali vsaj dobrega sveta? Nekteri nam slabo svetuje iz nevednosti; hudobni pa svetovati nočejo; nekteri svetujejo narobe zavoljo lastnega dobička; nekteri pa celo iz gerde binavščine.

Taki pa niso angelji varuhi. Oni so čisti duhovi in nimajo človeških slabost; um in volja sta jim zelo popolnoma, toraj nam dobro svetovati zamorejo in tudi hočejo. Oni te, kader si v nesreči ne popusté; ravno takrat namreč ne, ko te zapusté pozemeljski tako imenovani prijatelji. Da se n. pr. ne pobiješ; da te strela ne zadene; da so srečni tvoji ljudje doma; da je družina tvoja dobra — glej, vse to ti preskerbi tvoj angelj varuh. In kar je še več — v dušni nesreči te varuje angelj varuh po poti skozi življenje. Pokaže ti to ali uno slabo družbo ter ti pravi: V to družbo ne hodi, sicer se končaš; kaže ti, kako kratko da je človeško življenje; kaže na pogubljene v peklju in zveličane v nebesih — in tako te obvaruje dušne smerti na poti življenja.

Kar iz življenja veš, priča ti tudi sv. pismo. Preroka Elija podpira, ko beži pred hudobno kraljico Izabelo. Spečega se dotakne, vstati mu velevala ter mu živeža podeli v puščavi. Preroku Danijelu se angelj varuh ne prikaže takrat, ko je v časti na kraljevem dvoru; marveč ko je v levnjaku, pride k preroku Habakuku angelj Gospodov ter mu velevala: „Kosilo, ki ga imaš pripravljeno, nesi Danijelu, ki je v Babilonu v levnjaku.“ Pri tej priči ga angelj poprime in v hitrosti, kot je misel hitra, sta v Babilonu pri Danijelu v levnjaku. Danijel je ter se okrepča. Sv. Petra v ječi izbudi angelj iz spanja rekoč: „Hitro vstani!“ ter ga pelje iz zavora.

In kot kedaj Lotu, govori tudi tebi posebno v dušni nevarnosti mnogokrat angelj varuh: „Ne oziraj se ter reši svojo dušo!“ S tem svarilom ti, dragi moj, angelj varuh nemirno naredi tvojo vest in nemirna ostane, dokler je ne umiriš v zakramentu svete pokore.

3. Angelji varuhi nas varujejo ob smertni uri.

Nekdaj umira mogočni kralj Cir. Preden j še umerje, zapusté ga večidel vsi ti, ki so se imenovali poprej prijatelje njegove: ker kaj jim more pomagati umirajoči kralj? tako mishjo. Zato izdihne Cir rekoč: „Še le sedaj spoznam prave svoje prijatelje, ko jim zvestobe njihove ne morem več poverniti.“

Dragi moji, kot temu kralju utegne se tudi nam zgoditi kedaj. Zapustili nas bodo, ki se sedaj vverstujejo med prijatlje, dokler kaj upajo od nas. Kaj pa naš angelj varuh: ali nas on tudi zapusti v tisti uri? O ne! On bo tistim prijateljem kralja Cira enak, ki so stali ob postelji njegovi. Koliko zgodeb ste že slišali gotovo, dragi moji, o angelju varuhu, kako je preskerbel ob smertni uri duhovna temu ali unemu, ki si pomagati sam ni več mogel; kako tudi do terdovratnika pripelje duhovna, da mu zadnji trenutek serce omehči.

Glejte tak je angelj varuh ob smertni postelji. Takrat pride tudi po nas in privzel si bo še družbo družih angeljev, ki potem odpeljejo izvoljeno dušo v svete nebesa.

Sklep.

Zahvaljujte se toraj danes v praznik njihov angeljem varuhom vi stariši, ki ste prvič slišali, kako varujejo otroke vaše na telesu in na duši! Vzbučajte otrokom svojim prav zgodaj ljubezen do angeljev varuhov ter jim pripovedujte, kako čuječi in ljubomili so angelji varuhi. Ne opustite ve matere nobeden večer s svojimi otroki molitve k desnemu angelju varuhu. Zahvaljujte se vi mladenčiči in dekleta, in vsi odrasčeni, ki vas, kakor ste slišali drugič, varujejo angelji varuhi po poti skozi življenje. Poslušajte! Angelju Rafaelu hočejo Tobijevi starši dati kedaj polovico premoženja v dar za varstvo svojega sina, mladega Tobija. Ali Rafael pravi: „Hvalite Boga in poveljujte ga pred vsemi živečimi, ker storil je vama milost Jaz pa uživam le nebeških jedi.“ Kako se bote zahvalili toraj tudi vi angelju varuhu najbolje? Kaj ne, svetnega povračila mu dati ne morete, zato se zahvaljujete najbolje tako, da poveljujete s svojim lepim življenjem Boga, sicer vas še toži kedaj angelj varuh. Vaši angelji varuhi so keršanski mladenčiči, ki so vas dobre obvarovali; vaši angelji varuhi so keršanske dekleta, ki so vam ohranili sv. čistost sredi med svetom sovražnim — ne tirjajo pa za povračilo družega, kot to, da „hvalite Boga,“ t. j. to, da živite sveto. Slišali ste danes tretjič, da angelji varuhi varujejo ljudi ob smertni uri. — Več vas je že vidilo podobico naslednjo: Mesto je narejeno na podobi in pokriva je temna noč; le zvezde migljajo. Nad mestom pa blizo zvezd plava angelj in dete nese v svojem naročji proti nebu. Kdo je ta angelj in kdo je to dete? Glejte! to je podoba angelja varuha, ki nese dušo ravno kar umerlega zemeljskega potnika v nebesa. Izročimo se jim toraj danes v praznik njihov, mi vsi, da bi ponesli, kot nam kaže ta podobica, kadar se ločijo duše naše od naših teles, duše naše čez hribe in doline; čez mesta in vasi; čez oblake in še više čez zvezde — tje gori pred božji prestol. V pomoč bogoljubnega življenja pa naj nam bo „Marija pomagaj“ in angelj varuh, ki ga hočemo pogosto klicati, rekoč: „Angelj varuh, prijatelj moj, vselej mi ob strani stoj.“ Amen.

Pridiga za praznik rojstva Marije Device.

(Marija, blagosloviteljica človeškega roda; gov. S. G.)

„Marija — blagoslovljeni bodo v tebi in
tvojem semenu vsi deli zemlje.“

Gen 28, 14.

Vvod.

1. Bog je Abrahama skuševal in njegovo pobožnost, zato mu zapove, naj vzame svojega sina Izaka, ki ga je rad imel, naj ide v deželo prikazni, naj ga za zažgalnino daruje na neki gori. Že vstaneta oče in sin, že zlagata derva za zažgalnino, že Izak zvezan leži na germadi; zdaj se oglasi angelj božji govoreč: „Abraham, ne stegni svoje roke na sina, ničesar mu ne stori: zdaj spoznam, da častiš Boga, in ne prizanašaš edinemu sinu svojemu zavoljo mene.“ Še Bog sam se mu prikaže, govoreč: „Pri sebi prisežem, govori gospod Bog, ker si storil to reč in nisi prizanesel svojemu sinu edinorojencu zavoljo mene, te blagoslovim, in pomnožim seme tvoje kakor zvezde nebne, in kakor pesek na obrežju morskem; posedalo bo seme tvoje vrata svojih sovražnikov, in blagoslovljeni bodo v tvojem semenu vsi narodi zemlje, ker si poslušal moj glas.“ To obljubo je Bog Abrahamu vselej ponavljal, kader in kolikorkrat se je potem prikazal njemu ali njegovemu sinu in vnukom. Ko je očak Jakob bil pregnan in bežen v tuji deželi, in je pod milim neбом prenočil, prikaže se mu tista čudežna lestvica, po kateri so angelji vshajali in shajali, zgoraj pa je bil gospod Bog, ki tolaži Jakoba, govoreč: „Tvojega semena bo kakor praha zemlje, razširjano bo do zahoda in vshoda in večera in poldne, in blagoslovljeni bojo v tebi in tvojem semenu vsi deli zemlje.“

2. Ta obljuba se po vsi pravici sme obrniti na Marijo Device, ker tudi ona je hčerka Abrahamova; če tudi je čez dva tisuč let pozneje živela, vendar je Abrahamovega rodu, kakor nas uči današnje sv. evangelje: bukve rodu Jezusa Kristusa, sina Marije Device. Sv. cerkev navadno za nedeljske evangelje ima lehke in priproste zgodbe ali čudeže in nauke Jezusove, da si jih vsak zopomniti more. Pa danes je tako evangelje, da si ga tudi učen kristjan ne more celo zapomniti. Samo suhe imena starodavnih in neznanih oseb se slišijo, brez nauka in verske resnice. Pa tudi današnje evangelje, čeravno si zapopade samo neznane osebe, ima v sebi lep nauk in zagotovilo, da je Jezus Kristus, sin Marije iz roda Abrahama, iz hiše Davida, kakor je bilo prerokovano o Zveličarju sveta. Obljube

Abrahamu, Jakobu — Davidu storjene, da v njihovem zarodu bo blagoslovljen vesoljni svet, te obljube so se spolnile in se spolnujejo po Mariji in njenem božjem sinu Jezusu Kristusu. Zdi se mi, da ravno danes narojeni hčerki Abrahamovi, Mariji nebeški kraljici, Bog sam obeča, govoreč: „Marija — blagoslovljeni bodo v tebi in tvojem semenu vsi deli zemlje.“

3. Ne mislim vam danes razlagati posameznih oseb Jezusovega rodoslovja, kaj in kdo so bile, ali kako da se resnično zлага ta redovnik. Ne mislim vam danes dokazovati, da je Jezus Kristus obljubljeni naš odrešenik resnično sin Abrahama, Jakoba, Davida in drugih prededov — se ve da le po svojem telesu. Prepričan sem, da verujete, živo verujete v Jezusa, ki je pravi Bog in človek, ali včlovečeni Bog in naš odresenik, in v nobenem drugem imenu se zveličati ne moremo, kakor v tem presvetem imenu Jezus. Ker je danes preveseli god rojstva Marije Device in nam sv. cerkev rodovinske bukve Jezusa Kristusa predbere, hočem danes vam dva nauka podati. Zatoraj pravim:

1. Rodovinske bukve Jezusa Kristusa nas učijo, da je človeštvo minljivo: — praznik nam pa oznanjuje, 2. da Marija je človeštva blagor in sreča.

O Marija, blagoslovi moj jezik in moje besede, da tvojo slavo povišujem!

Razlaga.

1. Sveta cerkev svoje vernike večkrat smerti spominja s svojimi obredi, z zgledi sv. pisma, in z božjim naukom. Tako rečem, nas spominja minljivosti naše na pepelnico z vpepeljivo in nas nagovarja: Spominjaj se smerti. Zopet nam da prebirati sv. evangelje o kakošnem bolniku, ali nam priobčuje smertno posteljico kake deklice, ali sprevod kakega mladenčca. Naj bi se ravno mladina spominjala, kako hitro teče negotovi čas, in da si nihče dolgega življenja ali visoke starosti obetati ne more. Slepa smert kosi tudi njezne, mlade rožice. Ravno tako nas pa tudi danes z rodovnikom Kristusa gospoda spominja in uči, da ne koj eden človek je minljiv, temuč da tudi celi narodi zginjajo, kakor senca pred solncem, in še sledi ne zapusté. Sv. cerkev nam z rodoslovjem Jezusa Kristusa pred oči stavi: kako da je človeštvo minljivo.

a) Od vstvarjenja sveta do rojstva Marije in Jezusa preteklo je po splošnem računu štiri tisuč let. Mnogo rodbin in rodovin se je prikazalo na svet, pa narod za narodom, rod za rodom je hitro zginil. Sveto pismo nam pravi, da nekteri ljudje so živeli čudežno dolgo; pa pri vsakem pristavi: Umerl je. Tako berem: „Narastel je ves čas, kar je živel Adam, devet sto trideset let, in umerl je.“ „In narastli so vsi dnevi Seta devet sto dvajset let, in umerl je.“ „Na-

rastli so vsi dnevi Enosa devet sto pet let, in umerl je.“ „In narastli so vsi dnevi Kajna devet sto in deset let, in umerl je.“ „In narastli so vsi dnevi Malaleela osem sto devetdeset in pet let, in umerl je.“ „In narastli so vsi dnevi Jareda devet sto šestdeset dve leti, in umerl je.“ „In narastli so dnevi Henoha tri sto šestdeset pet let. Zahajal je z Bogom, in je zginil, ker Bog ga je vzel.“ „In narastli so vsi dnevi Matuzalema devet sto šestdeset devet let, in je umerl.“ „In narastli so vsi dnevi Lameha sedem sto sedemdeset sedem let, in umerl je.“ „Bili so dnevi življenja Abrahamovega sto sedemdeset pet let. In opešan je umerl v starosti dobri.“ Tako je zginil očak za očakom, da so si po več sto let živeli. — Med temi so bili nekteri tudi imenitni: Abraham, Jakob, Bog se jim je telesno prikazal, in ž njimi zahajal. Nekteri so bili obdarovani z nebeško modrostjo, kakor postavim kralj Salomon, o katerem sv. pismo govori, da je bil najmodrejši kralj pa tudi najbogatejši. Med temi očaki so bili nekteri veliki grešniki, in ojstri spokorniki, kakor nam je znano o spokorniku Davidu, ki je noč in den svoje grehe objokoval, in vedno prepeval božjo neskončno usmiljenost. Pa vsi ti so zginili: komaj se še njihove imena nahajajo, vse drugo je proč. Čast kraljev in slava mogočnikov, je zginila! „Vse je prešlo kakor senca, kakor berzi posel in kakor ladja, ki nemirno morje preplava, in nobene sledi ne zapusti.“ Ker vse preide: „Rod odide, drugi pride.“ Zato že slavni pesnik Homer človeka življenje primerja listju, ki se vsako spomlad pokaže, ob kratkem pa zopet zgine, tako gine narod za narodom, rodovina za rodovino. Sveti apostelj Jakob primerja človeka življenje dimu, ki se prikaže, pa hitro zopet zgine. „Kaj pa je življenje vaše? Sopar namreč je za malo viden, in potle zgine.“ Kakor najrahljši vetrič dim razpodi, da ga nič več videti ni, tako zgine tudi človeško življenje. Naj več ljudi zgine že v mladosti; za malo let se na svet prikažejo, sapica božje vse-mogočnosti po njih potegne in človeka več ni. Če pa tudi živi šestdeset ali osemdeset in več let, zadnjič premine kralj kakor berač; gomila se zaraste, in zniža, in nihče se ga ne spominja več.

b) Tako minljivi smo tudi mi. Danes še tukaj stojimo pri Marijini zibeljki, jutre že moremo ležati na bolesteni postelji doma. Danes se ti še dete zdravo prismehlja, ko prideš, keršanska mati, od svete maše domu, črez malo dni ti ga Bog lahko vzame. Naši znanci, ki so lani še bili med nami — ni jih več. Ves človeški rod je minljiv. Ravno ta nagla minljivost naša nas mora siliti, da skerbimo za svojo dušo, ki ne zgine, ne umerje, ostane živa vekomaj, ko telo pozabljivosti zapade. Ako že človek za svoje minljivo truplo toliko skerbi, ga drago oblači, in skerbno hrani, kolikor bolj že moramo le skerb imeti za svojo neumerjočo dušo, da bi po skončanem telesnem življenju šla k Bogu, uživat večno veselje. Spodbudljiv zgled skrbnosti za dušo imamo nad Jezusom, ki je toliko delal in se trudil za neumerjočo dušo našo in nam v po-

snemo govori: „Meni je treba delati dela Tistega, kateri me je poslal, dokler je den; pride noč, kadar nihče ne more delati.“ Že med očaki so bili nekteri taki, ki so spoznali, kako minljiv in zaničljiv da je svet, in so na vso moč skerbili za svoje zveličanje. Tako očak Abraham, ki je svojemu stričniku Lotu prepustil lepše pašnike, in je živel pravično in krotko. Noe sred spačenega sveta ostane pošten in pobožen. Spokornik David poželjuje vedno le po Bogu, vzdihajoč: „Kakor poželjuje jelen za zvirkom vode, tako poželjuje duša moja za teboj, Bog! Žeja duša moja po Bogu močnem, živem: Kdaj pridem, in se prikažem pred obličjem Boga?“ Še celo Salomon, ki se je na svoje stare dni spridil, nas opominja vedno skrbeti za dušo, zmiraj Bogu zvesto služiti, govoreč, ko se je spametoval: „Nečimernost nečimernosti, in vse je nečimernost, kaj ima človek več na vsem trudu svojem, v katerem se trudi pod solncem?“ Zato zanikernega bogatina, ki si je velike nove žitnice postavil, na svojo dušo pa pozabil, Jezus toliko ostro svari: „Neumnež, nocoj bojo tvojo dušo tirjali od tebe, kar pa si pripravil, čegavo bo?“ Ker zgine človek, in vse zapustiti mora, resnično neumno bi bilo, ako bi preveč skerbili za minljive reči, svojo dušo pa pozabili. Najbolj moramo skrbeti za naše duše blagor: za močno vero v Boga, za terdno upanje na Boga, za gorečo ljubezen do Boga, ker vse drugo zgine. „Ostaja le vera, upanje, ljubezen; to troje; večja pa teh je ljubezen.“ Skrbeti moramo svoji duši za dobre dela. Premoženje in posestva moraš zapustiti, kar pa dobrega, pobožnega storiš, vzameš si seboj: in srečna duša, ki se dobrih del bogata poverne domu k Bogu. Zato sv. Janez govori: „In slišal sem glas z neba govoreč meni: Zapiši: Zveličani merličiči, ki v Gospodu umerjejo. Zdaj že govori Duh, naj počivajo od trudov svojih: Dela namreč njihove sledijo njim.“ Da pa človek spozna, kako minljivo da je življenje in kako nečimern da je svet, da svoje misli in želje po Bogu in nebesih obrača, in da naše delo in življenje Bogu dopadljivo postane: to je milost, to je blagoslov iz Marijinih svetih rok; ker Bog sam tako govori: „Marija — blagoslovljeni bojo v tebi in tvojem semenu vsi deli zemlje.“ Minljivemu človeštvu priteka ves blagoslov na zemljo po Mariji Devici; ona je blagor in sreča človeškega rodu.

2. Revna in pusta je morala biti zemlja in žalosten njen obraz, ko ob času Elija ni bilo dežja tri leta in šest mesecev. Še žalostnejše in nevarnejše je za človeka, ako nebeška rosa njegovega truda in dela ne blagoslovi, ker prazno je delo brez žegna z nebes. Tista megla, ki se je za Elija po dolgi suši na nebu prikazala, iz ktere se je obilno dežja krepilnega vlivalo, se meni zdi, pomenja Marijo, ki je milosti polna in vsemu svetu žegen deli.

a) Naslikuje se Marija čisto spočeta, kakor kraljica, ki je visoko v oblake povišana, da sv. Duh o nji pravi: „Kakor cedra na Libanu sem zvišana, in kakor nasad rože v Jerihi: kakor lepa

oljka na polju, in kakor javor sem vzvišana za vodo ob stezah. Kakor skorjica in mazilo dišeče duhtim, kakor mira odbrana dajem sladkost dišave.“ Sv. Duh s temi besedami uči: da vsa sladkost in veselje, vsa sreča in žegen nam prihaja od Marije, ki je do nebes visoko zrastle in je nebeška kraljica. To pomenjajo žarki, kateri se na podobici čistega spočetja razlivajo na ves svet. Kakor milo solnce svoje žarke razliva na vesoljni svet, tako zvirajo iz Marije svetih rok in čistega serca za vse ljudi pod milim nebom žarki božje ljubezni in blagoslov nebeški. „Marija blagoslovljeni bojo v tebi in tvojem semenu vsi deli zemlje“, govori gospod Bog sam. Angelj imenuje Marijo „milosti polno:“ „Češčena si, milosti polna, Gospod je s teboj.“ Marija je bila napolnjena in obdarovana z vsemi nebeškimi milostmi in darovi, pa ne samo za se, temuč tudi za nas. Od njene milosti sprejemljemo vsi! Čujte, kako lepo sv. Bernard Marijo hvali: „Marija je vse postala vsem ljudem; njeno usmiljeno serce je odperto vsem, da vsak pri nji najde, česar potrebuje: sužnik rešilo, bolnik zdravje, žalostnik tolažbo, grešnik odpuščenje, in Bog svojo čast.“ Marija je blagosloviteljica vsega človeštva. Ona sama to naznanja z besedami: „Od zdaj me bodo preslavljali vsi narodi.“ Sv. Bernard pa razlaga, zakaj da bojo vsi ljudje Marijo preslavljali in častili, in pravi: „Zato, o devica, te bojo vsi narodi preslavljali, ker ti edina življenje in zveličanje vsem deliš. Po tebi sprejemljejo grešniki odpuščenje, pravičniki dobijo milost svete stanovitnosti.“ Koder se Marijino ime glasi in časti, povsod se raztekajo potoki milosti božje in nebeški blagoslov nad ljudi in dežele. Kako puste so bile Japonske dežele nekdanj. Le maliki so se ondi častili. Pravega Boga pa niso poznali, ne ljubezni do bližnjega, ne skerbi za dušo. Pa pobožni misijonarji so prinesli Marijo v tiste kraje, ki je blagoslovila deželo in ljudi, da je mnogo svetnikov ondi prirastlo za nebesa. Ravno kar se je med svetnike povišal Klement Hofbauer, ki je Marijino zibelj v gorko Afriko prenesel, ali učil častiti Marijo in moliti Jezusa v Afriki, da je tudi na revne divjake nesrečnih Kamitov skož Marijine roke pritekel obilen nebeški blagoslov. Čudežno veselo je slišati in brati, da ondi, kjer so poprej sami hajdi, neznabožci ali malikovalci živeli in noreli, se zdaj služi sv. maša večnemu, živemu Bogu, in se Marija slovesno časti. Naš zemljak in rojak, Indijanov misijonar, O. Ignaci Tomaziu, piše iz Amerike daljnih krajin: „Kjerkoli se moji spreobrnjeni Indijani k sv. maši zbirajo, molimo po sv. meši vselaj Litanije presv. serca Jezus“ v Indijanskem jeziku za vse naše dobrotnike. Kako lepo se spolnujejo božje besede: Marija — blagoslovljeni bojo v tebi in tvojem semenu vsi deli zemlje!

b) Ker je Marija blagoslovljena med ženami in vsem ljudem nebeške blagre deli: zato se pa tudi ves svet ozirava po Mariji. Sv. Peter piše, da angelji božji željno gledajo častitljivi obraz Jezusa y nebeški slavi. Tako željno gleda ves človeški rod na zibelko Marije,

na danes rojeno detece. Kolikokrat sta se pač Adam in Eva ogledavala, da bi že vendar prišla doba, ko se ima roditi žena, ktera bo satana premagala in zaterla, kakor mu je Bog bil obljubil. Kolikokrat so željno gledali očaki, katerih dolgo versto nam javi današnje sv. evangelje, kdaj se bo prikazala tista čudežna devica, ki ima Sina božjega na svet prinesiti, ktero naznanuje sam sv. Duh, govoreč: „Glej, devica bo spočela in porodila Sina, in imenovano bo ime njegovo Emanuel — naš Bog.“ Kako milo so zdihovali in priserčno želeli preroki in vse pobožne duše po Mariji in njenem božjem Sinu: „Rosite nebesa od zgoraj, in oblaki dežite pravičnika: odpri se zemlja, in rodi Zveličarja.“ Vsi ljudje so gledali na Marijo, kdaj se bode prikazala mila juternica — zvezda Jakobova —, ki ima naznaniti veseli dan odrešenja in zveličanja. Marijino ime nahajamo po današnjem evangelju sredi med drugimi imeni, ker vsi so gledali na Marijo, ki je srednica in blagosloviteljica vsega človeštva. Ravno tako se pa tudi mi veselo oziravamo na Marijo, ker le po nji upamo dobiti od njenega Sina Jezusa vse nebeške dobrote, kakor je Bog obetal: Marija — blagoslovljeni bojo v tebi in tvojem semenu vsi deli zemlje! Kakor jetnik iz temnice luka skoz ključnico ali kako počeno špranjo, da bi zagledal beli dan ali rumeno solnce, tako revni človek — grešnik Marijino serce gleda, naj bi mu po Mariji žarek božjega usmiljenja prisijal.

Sklep.

O človek, ki spoznaš, kako minljivo da je tvoje življenje, pristopi danes k Mariji, ki je naša blagosloviteljica. Poglej, kako je ona čista in nedolžna, tako živimo tudi mi v sveti čistosti, nedolžnosti si nikdar ne dajmo oropati! Glejte, kako je sveta, tako tudi naše življenje naj vselaj sveto bo. Kako je bila goreča ljubezni božje; tako tudi naše serce naj vedno gori za Boga in Jezusa! Marija ni nič porajtala za svet minljivi, tako tudi mi svojega serca ne navezujemo ne na ljudi, ne na svet in posvetne radosti, ker vse to hitro zgine. Svoje serce vzdigujmo v svete nebesa za Jezusom in Marijo. Ti pa o preljubeznjiva blagosloviteljica nebeška, blagoslavljal naše sklepe, da, kakor danes pri tvoji zibelki klečimo, bi se nekdam tudi pred tvojim zlatim tronom v nebesih veselili! Amen.

Pridiga za praznik Marijinega imena.

(Kako imamo Marijin, kako svoj god praznovati? gov. J. A.)

„In devici je bilo ime Marija.“
Luk. 1, 27.

Vvod.

Dva dni je tega, kar smo praznovali Marijno rojstvo; danes pa obhajamo njen god, praznik njenega sv. imena. Ta praznik so postavili papež Inocenc XI. v hvaležen spomin, da so kristjani leta 1683. grozovite Turke od Dunajskega mesta odpodili. (Poljski kralj Sobieski — vojni klic pri Turkih: Alah in Mahomed! pri kersanski vojski: Jezus in Marija!) — Papež Leon XII. so za ta praznik popolnoma odpustke postavili, kakor za praznik Jezusovega imena. —

Ker je danes praznik Marijinega imena, tedaj tako rekoč nje god, treba je vedeti, kako ga imamo prav obhajati. Kakor je pa vsako leto enkrat Marijin god, tako tudi vsak izmed nas enkrat na leto svoj god obhaja. Zatoraj vam hočem danes povedati:

1. Kako imamo Marijin god,
2. Kako imamo svoj god obhajevati. Začnem v imenu Jezusa in Marije.

Razlaga.

1. Če je očetov ali materin god, pridejo otroci skupaj, da jim srečo voščijo ali kakor pravimo da, jih vezujejo. Navadno jim voščijo, da bi še več let svojega godu v gnadi Božji zdravi in zadovoljni učkali. Obetajo tudi takrat, da hočejo za naprej prav pridni biti in veliko veselja jim napravljati. Glejte! to je stara, lepa navada; naj bi se le povsod obdržala in spolnovala. Odraščeni otroci, ki sami že kaj zaslužijo, jim tudi kakošno malo reč za vezilo dajo; nasproti pa starši tisti dan otrokom boljše kosilo ali sicer kakošno veselico napravijo. Glejte! to je stara, lepa navada; naj bi se le povsod obdržala in spolnovala.

Ker je pa danes god naše ljube Matere Marije, ali je ne bomo tudi vezovali? Če smo njeni hvaležni otroci, gotovo bomo to storili. Kaj pa jej hočemo voščiti, kaj za vezilo prinesti? — Ljubi moji! kaj jej hočemo pač voščiti, saj je ona že tako srečna, da bolj ne more biti; ni jej treba sreče voščiti, ampak srečno jo moramo imenovati, kakor je že sama Elizabeti gevorila: „Glej! od zdaj me

bodo vse ljudstva na zemlji srečno imenovala, ker mi je Bog to storil, da me je mater dal svojemu Sinu.“ — Kaj jej hočemo danes v vezilo dati; saj ona nič ne potrebuje od nas, ona ima vsega dovolj in vživa del, katerega jej nihče ne bo odvzel. — Akoravno pa je Marija že brez nas srečna, akoravno od nas nič ne potrebuje, vendar se jej lahko prikupimo in jej veselje delamo in sicer s tem, da njene zglede posnemamo in njenega Sina ne žalimo. Tisti pa, ki hudobno živi, ki z grehi Jezusa žali, ki Marijnemu zgledu nasproti ravna, tisti jej ne dopada ne danes ne kak drugi dan, ko bi jo z jezikom še tako častil, ko bi še tolikokrat rekel: Češčena si Marija! — Takim bi Marija morala odgovoriti, kar je nek oče svojim otrokom rekel, ko so ga vezovat prišli: „Bodite tiho in nikar mi ne voščite! Kaj mi pomagajo vaše besede, če me pa sicer ne ubogate, če me zmiraj žalite. Raji v dejanji pokažite, da moje srečo želite, zakaj takrat bom naj bolj srečen, če me ubogate!“

Ali nam bo pa Marija kaj zato dala, če jo prav vezujemo? O ja, dala nam bo in od Jezusa sprosila vseh gnad, katerih potrebujemo na duši, pa tudi pomoč na telesu, če je k našemu zveličanju. Če je že na zemlji pri ženitovanju svatom vina sprosila, ko ga niso bili tako potrebni, koliko več nam zdaj lahko sprosi, ko s svojim Sinom v nebesih kraljuje. — Kteri pa danes nje god obhajajo s tem, da vredno prejemljejo sv. zakramente, tistim pa še danes posebno veselje napravlja, da zadobé namreč popolnoma odpuške.

Glejte, ljubi moji! tako vesel je Marijin god za vsacega kristjana, kateri ga hoče prav obhajati.

2. Kakor pa danes Marijin god skupaj obhajamo, tako je tudi vsacega kristjana dolžnost, da svoj god prav obhaja. Mi pravimo, da je takrat koga god, kader je praznik njegovega patrona. Patron ali patrona je tisti svetnik ali svetnica, katerega ime smo pri svetem kerstu prejeli. Ime kakega svetnika se pa keršanskemu otroku ne priloži samo zato, da bi ga po tem imenu poznej klicali, ampak veliko bolj zavoljo tega, da bi zgled svojega patrona vedno pred očmi imel in ga posnemal. Zatoraj moramo starši in botri na to gledati, da bodo otroku primerno ime dali. V tem pa keršanski starši velikokrat narobe delajo. Nekteri si preveč zbirajo in svetnika po pratiki lové; če je treba pol leta daleč, da se le njih volja zgodi in da ima otrok le očetovo ali materno ime. Taki starši ne časté svetnikov, ampak iščejo le svoje časti. Drugi pa, ki hočejo več biti kakor navadni človeški otroci, nakladajo svojim novorojenim cel kup imen, pa včasih še od enega življenja ne vedó. — Oboje je napéno; zato si zapomnite: Če je le mogoče, ne iščite otroku imena preveč daleč. Naj boljši je, če se otroku da ime tistega svetnika, katerega praznik je rojstni ali kerstni dan, da je le svetnik znan. Nespametno pa bi bilo tacega svetnika za patrona zvoliti, od katerega družega ne vedó, kot ime. Zato vam svetujem, da jim take

svetnike v patrone izvolite, ktere imenujemo v litanijah vseh svetnikov, ali katerih altarje in podobe vidite v farni cerkvi in pri podružnici, ker jih imajo potem vsako nedeljo pred očmi in tudi večkrat kako pridigo, o njih slišijo.

Ko otroci nekoliko odrastejo, ko moliti znajo in k pameti pridejo, treba je, da jim starši povedó, kdaj je njih god, da jih o njih potronu kaj podučé. Pa to se redkokrat zgodi. Saj so taki starši, ki še sami za svoj god ne vedó, še manj pa, kaj je njih patron bil in kako je živel. Da taki starši in otroci potem svojega godu prav obhajati ne morejo, ker še svojega patrona ne poznajo, se samo po sebi zastopi. In vendar bi moral vsacemu kristjanu njegov god svet, prazničen in vesel dan biti. Tak dan bi moral kerstno obljubo ponoviti, grehu se v novič odpovedati, življenje svojega patrona prenišljevati in terdne sklepe za prihodnjost delati! Če je god na kak delavnik, spodobi se, da tak dan v cerkev greš k sv. maši, če je le toliko mogoče; še lepši pa je, če bi tudi k sv. obhajilu pristopil. — Tudi imajo po nekterih krajih navado, da pod noč ali v nedeljo potem znanci in prijatli na vezovanje skupaj pridejo in se razveseljujejo. Voščijo godovniku vse mogoče dobrote, posebno da bi še veliko let svojega godu dočakal. Ali vender si mora vsak sam pri sebi misliti: Enkrat bo pa vendar zadnji god; morebiti ga že letos zadnjikrat obhajam. — In ravno zato, ker nas godovni dan bolj kot kak drugi na večnost spominja, je dobro, da človek ta dan z Bogom račun stori v dobri spovedi. In glejte, tak kristjan, ki na svoj god, ali če je med tednom zaderžan, v nedeljo potem sv. zakramente prejme, tak v cerkvenem duhu in naj bolje svoj god obhaja; tak je zares vesel in srečen in zadovoljen, če bi mu tudi malokdo ali nobeden ne prišel sreče voščiti. Ta lepa navada je bila kdaj zelo na Gorenskem razširjena; zdaj ne vem, ali je še ali ne: toliko pa vem, da je tukaj v naši fari ni. K večemu, da se okoli polne mize in k bokalu spravijo; mesu strežejo, na dušo pa večidel pozabijo. Bom le videl, ali bote znaprej svoj god bolj prav in v cerkvenem duhu praznovali!

Sklep.

Slišali ste tedaj, preljubi! kako nam je Marijin, in kako nas god obhajati. Marijin god tisti naj bolj prav obhaja, ki njene zglede posnema, ki jo ne le z ustmi, ampak tudi v djanju časti. Svoj god pa bomo naj lepši s tem praznovali, da smo tak dan pri sv. maši, da kerstno obljubo ponovimo, da se svojemu patronu priporočimo, da tudi sv. zakramente prejmemo. Tako tedaj dober kristjan Marijin in svoj god obhaja in se tako naj bolj prav za večno godovanje v nebesih pripravlja. Amen.

Pridiga za XV. pobinkošno nedeljo.

(Greh je gerd, in grešno spanje je nevarno; gov. L. S.)

„Mladeneč! rečem ti, vstani!“
Luk. 7, 15.

V v o d.

Današnje sv. evangelje pripoveduje nam čudež, po katerem je naš Zveličar v življenje obudil mertvega Najmlanskega mladenča. Mertvemu mladenču pa je prav podobna keršanska duša, koja je po smertnem grehu zgubila svoje življenje, to je gnado božjo in pravico do nebes. — Mladeneč, ki ga današnje sv. evangelje v mislih ima, bil je edini sin svoje matere; zato ravno ga je mati tako močno objokovala: tudi človek ima le samo eno dušo, po vsi pravici naj tedaj žaluje, če mu je po smertnem grehu umerla. — In kakor je Kristus z malo besedicami: „Mladeneč; rečem ti, vstani!“ mladenča mertvega zopet oživil, in je mladeneč spet spregovoril; ravno tako želim tudi jaz z ravno temi Jezusovimi besedami vse v grehih zaspale duše v življenje obuditi, da bi spregovorile in spoznale z zgubljenim sinom rekoč: „Oče, grešila sem!“ in zdihovala s skesanim cestninarjem in djale: „Gospod usmili se mene grešnika!“ — In ravno zato povzdiguem danes svoj glas, in vam razkazujem:

1. kako gerd in nagnjusen da je greh, in
2. kako nevarno je spati grešno spanje, ki je smerti podobno.

Bog mi daj v to svojo moč! vi pa me zvesto poslušajte!

Razlaga.

1. Zdi se mi, kakor bi mi Gospod Bog danes govoriti veleval z ravno tisto besedo, ki jo je že nekdanj spregovoril Izaiju preroku rekoč: „Vpij, ne jenjaj, kakor trobenta povzdiguje svoj glas, in oznanuj mojemu ljudstvu njegove hudobije“, da se zdrami in zbudi iz grešnega spanja, in zapusti ostudno pregreho.

Da bote pa vedli ljubeznjivi poslušavci! kako gerd in ostuden da je greh, poslušajte, kaj je pisanega v sv. pismu. Vidil je nekega dne prerok Daniel priti iz globočine morja neznano pošast, in sicer vso razklenjeno. In pošast je imela velike železne zobe, s kterimi je ogrizla vse, karkoli jej je na pot prišlo; kar pa razgrizla ni, je z nogami podrobila. Na dalje je imela pošast (zmaj) deset rogov, s kterimi je vse na tla poderla in prederla. In glejte, ljubi moji!

ravno tak strašen in razvezan zmaj je smertni greh. Tudi smertni greh ima velike železne zobe, s kterimi vse okole in ogrize, ker ne prizanaša ne Bogu, ne bližnjemu, in se na zadnje celo grešnika samega loti; tudi rogov ima deset, s kterimi oporni grešnik išče razrušiti in ob tla vreči deset božjih in pet cerkvenih zapoved, zdravilne opominjevanja pridigarjev, priserčne prigovarjanja angelj varha, resne svarila vesti i. t. d. Smertni greh, ta strašni zmaj, na posled tudi vse z nogami potepta in podrobi, kar z zobmi in rogovi ni še pokončal; „akoravno namreč grešnik v djanju in ravnanju Bogu nikakor škodovati ne more,“ pravi sv. Bernard, „ima le vendar hudobno voljo, to storiti, in bi rad celo Boga ubil, da bi le Bog njegovih grehov ne vidil, ne vedel in ne mogel postrahovati.“ — Ravno zato tudi Triterij pove in pravi: „Kolikokrat grešnik smerten greh stori; tolikokrat se Boga silama loti;“ ravno kakor so se nekdaž lotili judje Jezusa.

Da bote vedli, kako gerd je greh, poslušajte še, kar sv. Anzelm o njem pove, in pravi: „Ko bi vidil od ene strani gnusobo greha, in od druge strani peklenske muke, in bi bil prisiljen, si eno zmed obojega izvoliti; rajši bi se v pekel zvernili, kakor pa storil smerten greh.“ — Kako nagnusen da je smerten greh, spoznal je že tudi neverski modrijan Seneka, ki pravi: „Če bi tudi vedel, da nikdo mojih grehov zvedel ne bo, in bi mi bogovi moje grehe tudi gotovo odpustili; vendar bi le že zavoljo tega ne hotel grešiti, ker je greh tako gerd in ostuden.“ Je pa to že nevernik spoznal, kolikanj bolj mora spoznati vse to kristjan, ki je razsvitljen po sv. veri, ter se varovati greha na vso moč! — Da spoznate, kako gerd je greh, poslušajte tudi, kaj o Luciferju govori Teodoret, ki pravi, „da je Bog Luciferja ž njegovo druhaljo ravno tako hitro iz nebes v pekel pahnil, „ker neznanega smradu pregrehe preterpeti ni mogel.“ — Ko je izdajavec Judežev Gospoda Kristusa poljubil, pritožil se je Kristus rekoč: „Judež! kaj s poljubovanjem izdaš Sinu človekovega?“ Če vprašujemo: Zakaj se je pač Jezus pritožil o tem poljubljeju, ko se vendar sicer pri vsem svojem terpljenju in pri vseh svojih bolečinah pritožil ni, sv. Bernard nam pove in pravi: „Ta gnjili poljublje je smrdel tako nesterpljivo, da Kristus kaj takega nikoli in še celo na Kalvarski gori ni dihal v se.“ — Na dalje to tudi še sv. Krizostom poterduje in pravi: „Grešnik smradljivo dušo nosi v sebi, kakor v kakem grobu.“ — Sv. Anton, nadškof Florentinski, pripoveduje, da se je pridružil nekega dne popotnemu puščavniku angelj v človeški podobi. Potoma prideta do gnjilega trupla (merhe). Puščavnik se proč oberne, in si nos zatisne. Tovarš pa ga vprašuje, zakaj to? „Zavoljo nesterpljivega strupenega smradu,“ odgovori puščavnik. Dalje potujeta in zadeneta na mladenčca, ki je bil sicer še ves mlad, vendar pa že ves nečist, pri tem pa lepo oblečen in z dragimi dišavami namaziljen. In tedaj nebeški spremlevalec (angelj) proč oberne svoj pogled, in si nos zatisne. Pu-

ščavnik pa vprašuje, zakaj tako? Angelj mu reče: „Vedi, da nosi ta mladeneč v sebi prav gujilo in smradljivo dušo, ktera Bogu in njegovim svetim angeljem nesterpljivo smerdi?“ — Ravno te misli je sv. Anzelm, ki pravi: „Smrad gnjilega psa se ložej prenese, kakor pa smrad duše, s smertnim grehom obložene.“

Spoznajte tedaj, pobožni poslušavci! kako gerd in nagnusen da je greh, in slehern zmed vas naj vstane še o pravem času, da v veliko škodo svoje neumerjoče duše ne pade v preneserčao dušno spanje, spanje pregrehe. In kako nevarno da je to spanje, spanje v pregrehi, me zdaj poslušajte:

2. Grešniki, ki v pregrehah spijo, so si z vsakim spečim človekom v tem podobni, da glasu tistega, ki jih kliče, marsikterikrat ne slišijo, ali če ga slišijo, vendar le ne zastopijo. Naj si tudi pridigarji in spovedniki neprenehoma kličejo rekoč: „Vstanite!“ — grešniki le vendar tega glasu ali celo ne slišijo; ali če ga tudi slišijo, vsaj ne zastopijo, in se tedaj nazaj vležejo na svoje staro ležišče, in mirno spijo, kakor bi zveličanje svoje duše že v rokah, že zagotovljeno imeli. Pa poslušajte, ljubeznivi! kaj Bog žuga takim grešnikom! Tako-le govori: „Če vseh mojih povelj ne bote poslušali in spolnovali, če bote moje postave zaničevali in moje sodbe zasramovali . . . namnožil vam bom zavoljo vaših grehov kazen na sedemkrat.“ In sv. Lavrencij Justinijan: „Njih lastne hudobije jih bodo tožile, in njih pregrehe enkrat porekó: vi ste nas doprinašali, vaše smo in vaše ostanemo, in se bomo z vami vstopile na sodbo.“ — Tudi sv. Ciprijan opisuje nevarni in žalostni stan grešnikov, in pristavlja: „Glej! če ti umerje eden tvojih ljubljenih prijatlov, jokaš se in žaluješ in te žalost ima in boleost; tvoja duša pa po grehih umerje, in ti greš smeješ in vesel za tem pogrebom!“

Pobožni poslušavci! sami mi sodite: Ko bi bilo dovoljeno enemu ali drugemu med nami, nabrati v kaki kraljevi zalogi ob predpisani uri, kar in kolikor bi se mu le koli zljubilo; obljubim, da bi v tem času nikakor ne spal, in če bi tudi spal bi se prav rad zbuditi dal, da bi le ne zamudil tega dragega časa. In glejte! preljubi kristjani! dopuščeno nam je, nabrati si v odločenem času celo nebeških večnih zakladov, ktere nam je s svojo smertjo Jezus sam prislužil; dopuščeno nam je, zajeti si večno plačilo iz nebeške založnice, če le v sedanjem času spoznavamo svoje grehe, in se jih iz serca kesamo: — in vendar se marsikteri iz grešnega spanja nikakor ne da zdramiti, če bi ga tudi brezštevilmokrat zaklical, in mu rekel: „vstani!“ — Na dalje: Ko bi bilo enemu ali drugemu na ponudbo dano in dovoljeno, vžiti ob odločenem času vse mogoče veselje, in se vdeležiti vsega, karkoli le njegovo serce poželjuje; svest sem si, da bi ne spal, in če bi tudi spal, kar rad se bi zbuditi dal: In glej! mi si zamoremo ob odkazanem času pridobiti vse večno in nemaljivo nebeško veselje in vendar si marsikdo tega

zlatega časa, teh velevažnih dni, teh pomenljivih ur noče obračati v svoj prid, in kar mirno spi v svojih grehah, in se ne zmeni in mu ni mar za nevarnost, v kateri se nahaja njegova revna duša.

O nekem tebanskem kralju pripovedujejo, da je nekega dne svojim žlahtnikom in vsem velikanom ali plemenitašem deželnim napravil bogat obed. Bili so vsi veseli in židane volje; in nikomur ne pride na misel nobena nevarnost. Kar pride nanagloma poslanec s pismom, ki ga je kralju pisal njegov naj zvestejši prijatelj Arhij Jerofante po imenu. In poslanec prosi, naj bi kralj blagovolil pismo kar hitro pri tej priči prebrati, ker zadeva neko neizrečeno imenitno reč. Kralj poslanca sicer posluša, toda ne sluša in ne uboga, in pismo v kraj verže rekoč: „Resnobniših reči se bom jutre lotil; današnji dan bodi ves veselju darovan.“ In tedaj jedó in pijó, in si kratek čas delajo do terde pozne noči. — Komaj pa se kralj na počitek poda, veržejo se sovražniki nanj, ter ga umoré. Jerofante je bil kralja po pismu svaril, kralj pa pisma ni bral in je revno poginil. — In kakor temu kralju godi se tudi marsikakemu grešnemu človeku, ki v grešni omotici prebije svoje življenje. Vsemogočni in vsegavedni Bog kot naš naj boljši prijatelj, naš naj dobrotljivši Oče, pošilja nam od časa do časa razne poslane, pridigarje in spovednike, srečo in nesrečo, vest in angelj varha itd., ki nas resno opominjajo, kako potrebno da nam je skerbeti za dušno zveličanje. Marsikteri sicer slišijo to opominovanje, pa se ne zmenijo zanj, in kakor ta kralj tudi oni pravijo: „Take resnobne reči privaroval si bom za juteršni dan!“ Toda komaj se meni tak grešnik brez skerbi in mirno grešnemu spanju prepustiti, pride kar nenadama časna smert in grešno dušo pahne v večno smert. — Vidite tedaj, pobožni poslušavci! kako nevaren da je stan grešnika, ki spi grešno spanje! —

Sklep.

Zatoraj zakličem slehernemu grešniku, ter mu rečem: „Človek, mladeneč, starček! rečem ti: vstani!“ Spoznaj vsaj tisto strašno razvezano pošast, ki je pregreha; — spoznaj, kako v svojem djanju in ravnanju ne prizanese ne grešniku, ne bližnjemu, ne svetim božjim postavam in zapovedim, in še celo Bogu ne; in bi celo Vsegavednega in neskončno Pravičnega rada pokončala, ko bi mogče bilo: Glej! greh je tisti strašni zmaj, ki vse ob tla verže, vse ogrize in podrobi; greh je tista smradljiva merha, ki je Bogu in njegovim angelom le tolikanj zoperna; greh je tisti morivni strup, ki človeka v večno smert zaziblje. — Zdrami se tedaj iz tolikanj nevarnega grešnega spanja! Zbudi se, da te ne zaleze peklenski sovražnik, ki noč in dan hodi okrog iskaje, koga bi požerl. Vstani, ter spregovori kakor Najmlanski mladeneč, ktereга je Jezus po današnjem sv. evangelju obudil v življenje; govori,

kakor v tempeljnu cestninar, besedo vso skesano in spokorno; le tako, po tem potu boš enkrat mirno in sladko zaspal na tem svetu, na unem pa se zbudil v večnem življenju. Amen.

Pridiga za XVI. pobinkošno nedeljo.

(Kdor se povišuje, bo ponižan; gov. G. R.)

„Vsak, kateri se povišuje, bo ponižan.“
Luk. 14, 11.

V v o d.

Vsak, kateri se povišuje bo ponižan; in kdor se ponižuje, bo povišan,“ pravi Kristus. V teh besedah je napuhu zažugana kazen, ktera kazen je ponižanje; in je ponižnosti obljubljeno plačilo, ktero plačilo je povižanje. Trikrat ponavlja gospod v sv. evangelju te besede. Ni še dolgo, kar smo jih brali, na 10 nedeljo po binkošti in spet danes smo jih slišali. Zakaj nam nek usmiljeni Jezus tolikokrat ponavlja te besede? Gotovo za to, da bi si jih prav dobro vtisnili v serce. In še sicer nam sv. pismo stare in nove zaveze na raznih krajih spričuje to resnico, ter jo poterdjuje z besedo in zgledi. Tedaj se mi ne zdi nepotrebno, temveč se mi vidi še le prav koristno, da vam to besedo Gospodovo nekoliko razdrobim in razložim, da se nam napuh tem bolj pristudi, ponižnost tem bolj priljubi. Zatoraj rečem: Vsak, kateri se povišuje, bo ponižan, in sicer:

1. Ponižan od ljudi, in
2. Ponižan od Boga. Pripravite se!

Razlaga.

1. Vsak, kateri se povišuje bo ponižan in sicer naj poprej: ponižan od ljudi. Napuhnjenelec je napuhljen zavoljo svojih dozdevnih prednost; misli si, da več ve in zna, da je bolj pobožen, bolj priden itd.; on meni, da ima le on sam vse te prednosti, in neben drugi ne. Zatoraj pa tudi zaničljivo pogleduje na druge ljudi ravno kot farizej v tempeljnu, ki je rekel: „Bog! zahvalim te, da nisem tak, kot drugi ljudje.“ Če pa napuhnjenelec vse druge ljudi zaničuje, bodo mar drugi ljudje njega ljubili in spoštovali? Gotovo ne: zaničevali ga bodo!

Če napuhnjeneec vidi, da si drugi ljudje s svojimi dobrimi deli zasluženje in čast nabirajo, ali jim bo mar privoščil vse to? ali bo mar vesel, da se jim čast skazuje? O ne: marveč mu bo nevošljivost razjedala serce, ter ga zapeljala, da bo začel zasluženje drugih zmanjševati, da jih bo opravljal, obrekoval, zasmehoval. Kaj pa bodo storili razžaljeni? Se ve, da bi bilo prav, razžaljenje po keršansko potepeti; pa, ker so tudi oni slabostim podverženi, dajo se večidel tudi oni nejevolji premotiti, ter gredo, in nosijo na dan, kar le koli hudega vedó od napuhnjenca, kateri jih je razžalil, in ga s tem ponižujejo pred ljudmi. In če se ga tudi kak čas bojé zavoljo njegovega visokega stanu, ker se pod njegovo palico ali oblastjo znajdejo, vendar mu, berž ko ne, ne bodo prizanašali, kakor hitro bodo izpod njegove oblasti.

Kedar se znajde napuhnjeneec v kaki tovaršiji, tirja, da bi ga vsi od kraja prav pazno poslušali, ter občudovali modrost njegovega govorjenja, se ravnali po njegovih nasvetih in rabsodbah, ter ga hvalili in povzdigovali, ker le samega sebe učenega in skušenega ima. Ali pa mar nobeden ne bo zoper govoril? Gotovo mu bo ali eden ali drugi. Če pa mu kdo zoper govori, ali mu bo to prav in po volji? O gotovo ne. Temuč, ker zopergovora ne more sterpeti, imel se bo razžaljenega, se razjezil in rabsajati začel. „Med napuhnjenci je vedni prepir“, pravi sv. pismo. In tedaj bo začel tistega, ki mu zoper govori, čertiti in sovražiti, ga preganjati in zatirati. Ali bodo pa mar ljudje takega prepirljivega in navtisnjenega človeka radi imeli, ga ljubili, mu zaupali? O kaj še: ogibali se ga bodo, če se ga bodo le zamogli. Če se jim pa ne bo mogoče, se ga ogniti, bodo mu večidel odmerjali le s tako mero, s kakoršno jim je on namerjal, če bi tudi ne bila keršanska. Ker se povišuje, ponižan bo, ponižan od ljudi.

Nadalje bo napuhnjeneec poniževan od ljudi ne le samo s tem, da ga ljudje zaničujejo in žalijo, ampak tudi s tem, da se mu prilizujejo. Napuhnjeneec ima rad krog sebe prilizovalce, kateri ga hvalijo, povzdigujejo in povelčujejo, in mu vest gladijo in tolažijo. Vse take prilizovanja in laži pa napuhnjenca tako oslepé, da svojih zmot in hudobij nič več ne spozna? Če pa svojih zmot ne spozna, kako jih bo obžaloval? kako se spokoril in poboljšal? Tako tedaj ga prilizovalci le še bolj popačijo in pripravijo pogubljenju zmirom bližje; ker se je povzdigoval, so ga ponižali.

In na posled vam povem, da napuhnjenca tudi še posvetni ljudje za norca imajo. S svojim častilakomnim govorjenjem, s svojim ošabnim obnašanjem, s svojo nečimerno nošo daje marsikako priložnost ljudem, da se mu smeji. Med tem, ko pravega norca milujejo, napuhnjenca le radi zasmehujejo. Koliko ponižanje je to!

2. Kdor se povišuje, bo ponižan tudi od Boga. V sv. pismu berem: „Napuh je zoperu Bogu in ljudem.“ „Hišo napuhnjenega Gospod podere.“ „Napuh je začetek vsega greha;

kdor obtiči v njem, obsut bo s prekletstvom in na zadnje zaveržen.“ Zakaj pa je napuh tako zopern Boga, da ga zadeva prekletstvo in poguba? Zato, ker je napuh odpad od Boga!

Napuh je po besedah preroka Habakuka pijanost duha. Kakor človek, ktereга je vino omotilo, v svoji pijanosti razne neumnosti in smešne domišljije ima, ter se baha in marsikake napčnosti doprinaša; ravno tako je tudi napuhnjeneц nespametne misli, da od nikogar, in še celo od Boga ni odvisen. Ne Bogu, temuč le samemu sebi in svoji prednosti pripisuje, da je bogat, učen, mogočen. Toda sv. apostelj pravi: „Kaj imaš, o človek! da bi ne bil prejel; če si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel?“ Napuhnjeneц po tem takem zaničuje božjo dobroto in radodarnost, on ne zahvaljuje Boga za prejete dobrote, ga ne hvali in ne časti; on tudi Boga ne prosi nobene dobrote, ker svoje nezmožnosti ne spozna. Ker božje mogočnosti in božjega veličastva ne spozna, tudi zapoved božjih ne spoštuje, temveč jih prešerno prelomljuje; ob kratkem, napuhnjeneц je brez vere in brez ljubezni do svojega Gospoda in dobrotnika. Kako bi pač Bog dopadanje imel nad takim merzlim in napuhnjеним človekom.

(Konec prihodnjič.)

Duhovske zadeve.

Kerška škofija. Fare so dobili čč. gg. Bulaher Avg. faro št. Miklavž v Belace, Schreyer Fr. faro Stall in Štibere Jan. faro Timenco. Za provizorje grejo čč. gg. Seher Jos. k sv. Urhu blizo Terga, Braborič Fr. v Skofice in Krajner Štef. v Sveče (Waitachach). Za eksposita k Mariji Pomočnici pri Kotarčah gre č. g. Šumah Val. Prestavljeni in vnovič vstavljeni so čč. gg. kaplani: Kos Mat. v Belak, Scherzer Fr. v Doberlovas, Grasler Jož. na Blatnico, Šavbah Fr. v Žabnice, Engenberger Fr. v Špital, Jamnik Jan. v Sovodje, Warmuth Klem. v Zgorjjo Belo, Baumgartner Konr. v Soholovo, Fritzer Jož. v Radle, Einspieler Greg. v Motnico, Petek Fr. v Černo in Huter Jan. v Pinje. Umerla sta čč. gg.: Lerh M. in Gotwald Mat. R. I. P.!

Lavantinska škofija. Č. g. Hajšek Ivan je župnik v Vseh Svetih in č. g. Horvat Jož. v Širjah. Prestavljeni in vnovič postavljeni so čč. gg. kaplani: Hernah Jož. v Kalobje, Vtičar Juri v Zibiko, Jakopina Ivan v Šmarten pri Sl. G., Karba Mart. v št. Janž na Dr. p., Arnuz Fr. v Ulimje, Gostenčnik Pet. v Brežice, Borsečnik Ant. Brašlovce, Fevš Fr. v Celje, Napotnik Miha v Vojnik, Presečnik Greg. v Galicijo in Vodušek Andr. v Vozenico.

Ljubljanska škofija. Č. g. Klemen Ant. je dobil duhovnijo Kerko in č. g. Zoro Ant. faro Doberniče. Č. g. Klun Karl je dobil Ravberjevo beneficijo. Umerl je č. g. fajm. Bizjak Jernej. R. I. P.!

Družba sv. Mohora.

Knjige družbe sv. Mohora bodo še ta mesec v natisu doveršene, potem prične se takoj razpošiljatev, in sicer letos po tej versti: najprej jih dobijo razne škofije, potem teržaška, ljubljanska, lavantinska in kerška škofija, na zadnje goriška nadškofija. — Iz družbinega koledarja povzamemo to-le: Vsi družniki štejejo letos po raznih škofijah: 1. Goriška 2995; 2. Kerška 2687; 3. Lavantinska 9463; 4. Ljubljanska 9799; 5. Teržaško-Koperska 1283; 6. Sekovska 163; 7. Somboteljska 98; 8. Senjska 98; 9. Zagrebačka 150; 10. Porečka 39; 11. Videmska 21; Razne druge 19 udov. Vseh skupaj je 26.815 udov, med temi je 489 dosmertnih. Število družbenikov je letos za 479 više kakor lani. — **Pozor!** Da ne nastane pri razdelitvi letošnjih knjig kaka zmota, prosimo čč. gg. dekanijske in farne poverjenike, naj naslov knjigin dobro pogledajo, ker so pri nekterih knjigah zavitki enake barve.

Slomšekove pesmi.

Ravnokar se je v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovcu dokončalo tiskanje Slomškovih pesmi. Knjiga obsega 17 pol srednje osmerke. Papir in tisk, vse je jako lepo in okusno. Dodana sta pesmim spredaj dva predgovora Slomškova, potem kratke „životopisne čertice“, in „beseda vrednikova“; na konci pa bibliografija Slomškovih del in spisov. Pridjana je tudi podoba nepozabljivega nam vladike, kakoršna se je nahajala v Drobntinah l. 1863. Cena je nizka: Broširan iztis velja 90 kr., terdo vezan (kakor so bile navadno Drobntince) pa 1 gld. Kdor vzame 12 iztisov, dobi 13tega na verh. Naročila sprejema tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu, slavno opravništvo „Slov. Gospodarja“ v Mariboru in založnik gosp. M. Lendovšek, katehet v Ptui sam. Čisti znesek je namenjen za izdavanje ostalih Slomškovih spisov.

Odgovorni izdajatelj in vrednik Andrej Einspieler.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora v Celovcu.